ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.12.2025 г.
COM(2025) 773 final

2025/0407 (COD)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за оправомощаване на Австрия да измени съществуващото си двустранно споразумение с Швейцария относно автомобилния транспорт с цел да бъдат разрешени каботажните превози при предоставянето на услуги за международен автобусен превоз на пътници в граничните региони на двете държави

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Относно предмета

Граничните региони на Австрия и Швейцария са тясно интегрирани. Много австрийци пътуват до местоработата си в Швейцария и обратно и е налице интензивен трансграничен превоз на пътници с автомобилен транспорт. Предлага се определен брой трансгранични автобусни превози, с които се свързват граничните региони на двете държави.

Двупосочният автомобилен превоз на пътници и стоки между Швейцария и Европейския съюз (ЕС) се урежда от Споразумението между Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно железопътния и автомобилен превоз на стоки и пътници[1] (наричано по-долу „Споразумението относно сухопътния транспорт“).

Съгласно член 20, параграф 1 от Споразумението относно сухопътния транспорт „*Превозът между две точки, разположени на територията на една и съща договаряща страна, от превозвачи, установени на територията на другата договаряща страна, не е разрешен по силата на настоящото споразумение*“. Това означава, че превозвачите, които извършват пътнически превози с преминаване на границата, могат да превозват само пътници през границата или на територията на договарящата страна, в която са установени. Автобусните оператори, установени в Швейцария, нямат право да превозват пътници между две точки на австрийска територия, а операторите, установени в ЕС, нямат право да превозват пътници между две точки на швейцарска територия.

В член 20, параграф 2 от Споразумението относно сухопътния транспорт се разрешава съществуващите по време на сключването на Споразумението относно сухопътния транспорт права, породени от двустранни споразумения, сключени между отделни държави — членки на ЕС, и Швейцария, да продължат да се упражняват, при условие че няма дискриминация между превозвачите от ЕС и не се нарушава конкуренцията. По този начин каботажът при автобусните превози на пътници е възможен по отношение на Швейцария, в случай че това е било предвидено в споразумение между държава членка и Швейцария, което е било в сила към 21 юни 1999 г. На практика в нито едно от съответните двустранни споразумения между държавите членки и Швейцария, които са били в сила по това време, не са били предвидени права за каботаж при автобусните превози на пътници[2].

С писмо от 17 март 2025 г. Австрия уведоми Комисията, че би желала Съюзът да я оправомощи в съответствие с член 2, параграф 1 от ДФЕС да измени двустранното си споразумение с Швейцария относно автомобилния транспорт от 22 октомври 1958 г.[3], с

---

1 ОВ L 114, 30.4.2002 г., стр. 91—131, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(3)/oj.

2 Докато в последното изречение на член 20, параграф 2 от Споразумението с ЕС се посочва, че съответните права са изброени в приложение 8 към същото споразумение, в приложение 8 понастоящем са изброени само правата за превоз на пътници в триъгълен трафик (съгласно член 19, параграф 2 от Споразумението относно сухопътния транспорт), а не права за каботаж.

3 BGBl. (Австрия) № 123/1959, 1959_123_0.pdf.

оглед да се разрешат каботажните превози по време на предоставянето на услуги за автобусен превоз на пътници в граничния регион между двете държави. На заседанието през юни 2025 г. на Комитета за вътрешен транспорт ЕС—Швейцария, създаден със Споразумението относно сухопътния транспорт, Швейцария информира Комисията, че също е заинтересувана от подобно изменение на споразумението.

Каботажът при автобусните превози на пътници може да подобри ефективността на транспортните операции, тъй като позволява увеличаване на коефициента на натоварване на превозното средство. Ето защо ЕС като цяло е съгласен с отварянето на пазара на каботажни превози, както е направено в ЕС в съответствие с Регламент (ЕО) № 1073/2009 относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози[4] (наричан по-долу „Регламент (ЕО) № 1073/2009“). Разрешаването на каботажни превози в контекста на предоставянето на международни услуги за автобусен превоз на пътници в граничните региони между Австрия и Швейцария би позволило на участващите превозвачи да станат по-конкурентоспособни и по-ефективни.

Следва да се отбележи, че такива разрешения са били издавани в миналото на Германия[5] и Италия[6].

Относно компетентността на ЕС

В член 3, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се постановява, че *„[С]ъюзът разполага също с изключителна компетентност за сключване на международни споразумения, когато това е предвидено в законодателен акт на Съюза или е необходимо, за да му позволи да упражнява своята вътрешна компетентност, или доколкото може да засегне общите правила или да промени техния обхват*“.

Съгласно Регламент (ЕО) № 1073/2009 каботажните превози в рамките на Съюза могат да се извършват при определени условия единствено от превозвачи, притежаващи лиценз на Общността. Международните ангажименти, позволяващи на други превозвачи, по-специално на превозвачи от трети държави, да извършват такива превози, засягат горепосочения регламент по смисъла на член 3, параграф 2 от ДФЕС[7].

---

4 Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006 (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 88, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1073/oj).

5 Решение (ЕС) 2020/853 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за оправомощаване на Германия да измени двустранното си споразумение с Швейцария относно автомобилния транспорт с цел да бъдат разрешени каботажните превози при предоставянето на услуги за международен автобусен превоз на пътници в граничните региони на двете държави (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/853/oj).

6 Решение (ЕС) 2020/854 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за оправомощаване на Италия да проведе преговори и да сключи споразумение с Швейцария с цел да бъдат разрешени каботажните превози при предоставянето на услуги за международен автобусен превоз на пътници в граничните региони между двете държави (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/854/oj).

7 За подобна ситуация вж. становище 2/15 на Съда на Европейския съюз от 16 май 2017 г., EU:C:2017:376, точки 189 и 190.

Освен това такива международни ангажименти засягат и Споразумението относно сухопътния транспорт, и по-специално член 20 от него. Те не са разрешени съгласно параграф 1 от посочения член, освен в случаите, предвидени в параграф 2 от него.

Следователно ангажименти като предвидените от Австрия попадат в обхвата на изключителната компетентност на Съюза. Въпреки това в съответствие с член 2, параграф 1 от ДФЕС Съюзът може да оправомощи държавите членки да действат в области, в които има изключителна компетентност.

Целта на настоящото предложение е да се оправомощи Австрия да измени съществуващото си двустранно споразумение с Швейцария относно автомобилния транспорт, с оглед да бъдат разрешени каботажните превози по време на международни услуги за автобусен превоз на пътници в съответните гранични региони на двете държави.

Относно процедурата

Каботажните превози в рамките на Съюза от превозвачи от трети държави, които не притежават лиценз на Общността в съответствие с Регламент (ЕО) № 1073/2009, засягат функционирането на вътрешния пазар на автобусни превози, установено от законодателя на Съюза чрез Регламент (ЕО) № 1073/2009. Ето защо е необходимо всяко оправомощаване съгласно член 2, параграф 1 от ДФЕС да бъде предоставено от законодателя на Съюза в съответствие със законодателната процедура, посочена в член 91 от ДФЕС.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Понастоящем в Споразумението относно сухопътния транспорт не се разрешава каботаж при автобусните превози на пътници. Въпреки това в член 20, параграф 2 от Споразумението относно сухопътния транспорт изрично се позволява да продължат да се упражняват съществуващите права за каботаж, при условие че няма дискриминация между превозвачите от ЕС и не се нарушава конкуренцията. Споразумение между Австрия и Швейцария, с което ще бъдат разрешени каботажните превози по време на предоставянето на международни услуги за автобусен превоз на пътници, няма да доведе до промяна на правата на Швейцария по Споразумението относно сухопътния транспорт. Освен това едно изменение на вече съществуващото двустранно споразумение, ограничено до каботаж в съответните гранични региони и подлежащо на условия по отношение недопускането на дискриминация и ненарушаването на конкуренцията, които са идентични с установените в член 20, параграф 2 от Споразумението относно сухопътния транспорт, е в съответствие с политиката, на която се основава изключението, предвидено в тази разпоредба.

В рамките на ЕС се разрешава каботаж при автобусните превози на пътници в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1073/2009. В член 15 от посочения регламент се разрешават каботажни превози в рамките на ЕС: 1) за случайни превози, 2) за специализирани редовни превози, при условие че са включени в договор, сключен между организатора и превозвача, и 3) за редовни превози по време на редовна международна услуга, с изключение на транспортните услуги, които задоволяват нуждите на градски център или агломерация или транспортните нужди между градски център или агломерация и околните райони. Действието на посочения регламент ще бъде засегнато от изменението на двустранното споразумение относно автомобилния

транспорт, както е поискано от Австрия, но засягането ще бъде ограничено в достатъчна степен, ако разрешението бъде дадено при описаните по-горе условия.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Едно изменение на съществуващото двустранно споразумение между Австрия и Швейцария относно автомобилния транспорт, с оглед да се разрешат каботажните превози по време на предоставянето на международни услуги за автобусен превоз на пътници в съответните гранични региони на двете държави, не би било в противоречие с други политики на Съюза.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за настоящото предложение е член 2, параграф 1 от ДФЕС и член 91 от ДФЕС.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е от изключителната компетентност на Съюза.

- **Пропорционалност**

Единствената цел на настоящото предложение е да се оправомощи Австрия съгласно член 2, параграф 1 от ДФЕС да измени съществуващото си двустранно споразумение с Швейцария относно автомобилния транспорт, с оглед да бъдат разрешени каботажните превози по време на предоставянето на международни услуги за автобусен превоз на пътници в граничните региони между двете държави. Следователно предложението за решение на Европейския парламент и на Съвета не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

- **Избор на инструмент**

Каботажните превози в рамките на Съюза от превозвачи от трети държави, които не притежават лиценз на Общността в съответствие с Регламент (ЕО) № 1073/2009, засягат функционирането на вътрешния пазар на автобусни превози, установено от законодателя на Съюза чрез Регламент (ЕО) № 1073/2009. Ето защо е необходимо всяко оправомощаване съгласно член 2, параграф 1 от ДФЕС да бъде предоставено от законодателя на Съюза в съответствие със законодателната процедура, посочена в член 91 от ДФЕС. Предложеният акт, който представлява по своята същност индивидуално оправомощаване, трябва да бъде приет в отговор на съответното искане, отправено от Австрия. Ето защо той следва да бъде под формата на решение, адресирано до Австрия. Следователно предложеното решение на Европейския парламент и на Съвета представлява подходящ инструмент за оправомощаване на Австрия, в съответствие с член 2, параграф 1 от ДФЕС, да предприеме действия по този въпрос.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Настоящото предложение се основава на искане, отправено от Австрия, и засяга само тази държава членка.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение няма отражение върху бюджета на Съюза.

2025/0407 (COD)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за оправомощаване на Австрия да измени съществуващото си двустранно споразумение с Швейцария относно автомобилния транспорт с цел да бъдат разрешени каботажните превози при предоставянето на услуги за международен автобусен превоз на пътници в граничните региони на двете държави

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 2, параграф 1 и член 91 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет[1],

като взеха предвид становището на Комитета на регионите[2],

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) В съответствие с член 20, параграф 1 от Споразумението между Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно железопътния и автомобилен превоз на стоки и пътници[3] (наричано по-долу „Споразумението относно сухопътния транспорт“), превозът на пътници с автобус между две точки, разположени на територията на една и съща договаряща страна, от превозвачи, установени на територията на другата договаряща страна, известен като каботаж, не е разрешен.

(2) В съответствие с член 20, параграф 2 от Споразумението относно сухопътния транспорт съществуващите права за каботаж съгласно двустранни споразумения, сключени между държавите членки и Швейцария, които са били в сила към момента на сключване на Споразумението относно сухопътния транспорт, а именно към 21 юни 1999 г., могат да продължат да се упражняват, при условие че няма дискриминация между превозвачите, установени в Съюза, и не се нарушава конкуренцията. Двустранното споразумение между Австрия и Швейцария относно автомобилния транспорт от 22 октомври 1958 г.[4] не разрешава каботажни превози по време на предоставянето на услуги за автобусен превоз на пътници между двете държави. Следователно правото за

---

1 ОВ C […], […] г., стр. […].
2 ОВ C […], […] г., стр. […].
3 ОВ L 114, 30.4.2002 г., стр. 91, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(3)/oj.
4 BGBl. (Австрия) № 123/1959.

извършване на такива превози не е сред правата, попадащи в приложното поле на член 20, параграф 2 от Споразумението относно сухопътния транспорт.

(3) Международни ангажименти, съгласно които на превозвачи, установени в Швейцария, се разрешава да извършват каботажни превози на територията на Съюза, могат да засегнат член 20 от Споразумението относно сухопътния транспорт, доколкото тази разпоредба не разрешава такива превози.

(4) Освен това съгласно Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета[5] каботажните превози в рамките на Съюза могат да се извършват при определени условия единствено от превозвачи, притежаващи лиценз на Общността. Международни ангажименти, съгласно които на превозвачи от трети държави, които не притежават такъв лиценз, се разрешава да извършват превози от този вид, могат да засегнат посочения регламент.

(5) Следователно тези ангажименти попадат в изключителната външна компетентност на Съюза. Държавите членки могат да преговарят или да поемат такива ангажименти само ако са оправомощени да направят това от Съюза в съответствие с член 2, параграф 1 от ДФЕС.

(6) Каботажните превози, извършвани в рамките на Съюза от превозвачи от трети държави, които не притежават лиценз на Общността в съответствие с Регламент (ЕО) № 1073/2009, засягат функционирането на вътрешния пазар на автобусни превози, установен чрез посочения регламент. Ето защо е необходимо всяко оправомощаване съгласно член 2, параграф 1 от ДФЕС да бъде предоставено от законодателя на Съюза в съответствие със законодателната процедура, посочена в член 91 от ДФЕС.

(7) С писмо от 17 март 2025 г. Австрия поиска да бъде оправомощена от Съюза да измени споразумението си с Швейцария относно автомобилния транспорт, с оглед да бъдат разрешени каботажните превози по време на предоставянето на услуги за автобусен превоз на пътници в съответните гранични региони на двете държави.

(8) Каботажните превози позволяват увеличаване на коефициента на натоварване на превозните средства, което увеличава икономическата ефективност на превозите. Ето защо е целесъобразно да бъде разрешено извършването на такива превози по време на предоставянето на международни услуги за автобусен превоз на пътници в съответните гранични региони на Швейцария и Австрия. Това би могло допълнително да засили тясната интеграция на тези гранични региони.

(9) За да се гарантира, че въпросните каботажни превози не променят прекомерно функционирането на вътрешния пазар на автобусни превози, както е установено с Регламент (ЕО) № 1073/2009, тяхното разрешаване следва да е обвързано с условието да няма дискриминация между превозвачите, установени в Съюза, и да не се нарушава конкуренцията.

(10) По същата причина каботажните превози следва да бъдат разрешени само в граничните региони на Австрия при предоставяне на услуги за автобусен превоз

[5] Регламент (ЕО) № 1073/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно общите правила за достъп до международния пазар на автобусни превози и за изменение на Регламент (ЕО) № 561/2006 (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 88, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1073/oj).

на пътници между Австрия и Швейцария. За тази цел е необходимо да се определят граничните региони на Австрия по смисъла на настоящото решение по начин, при който надлежно се отчита функционирането на Регламент (ЕО) № 1073/2009, като същевременно се позволява да се увеличи ефективността на съответните превози,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Австрия се оправомощава да измени съществуващото си двустранно споразумение с Швейцария относно автомобилния транспорт от 22 октомври 1958 г. с цел да бъдат разрешени каботажните превози в съответните гранични региони на Австрия и Швейцария при предоставянето на услуги за автобусен превоз на пътници между двете държави, при условие че няма дискриминация между превозвачите, установени в Съюза, и не се нарушава конкуренцията.

Окръзите Блуденц, Брегенц, Дорнбирн и Фелдкирх във федерална провинция Форарлберг и окръг Ландек във федерална провинция Тирол се считат за гранични региони на Австрия по смисъла на първа алинея.

Член 2

Съгласно член 1 от настоящото решение Австрия ще информира Комисията за изменението на съществуващото си двустранно споразумение с Швейцария от 22 октомври 1958 г. относно автомобилния транспорт и ще предостави на Комисията изменения текст на посоченото споразумение. Комисията информира Съвета и Европейския парламент за това.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Република Австрия.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*